

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ

॥ ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಹನುಮತಾ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಾಯ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ಗಂತುಂ
ಪ್ರಾರ್ಥನಂ ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ತತ್ರ ಗಮನಂ ವಿನೈವಾನುಮತಿಪ್ರದಾನಂ ತದನು
ಸುಗ್ರೀವಾಂಗದಯೋರಭಿಷೇಕಃ

ತತಃ ಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಕ್ಲಿನ್ನವಾಸಸಂ |
ಶಾಖಾಮೃಗಮಹಾಮಾತ್ರಾಃ ಪರಿವಾಯೋರ್ಪತಸ್ಥಿರೇ || 4.26.1 ||

ಅಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಂ ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಂ |
ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮಿವರ್ಷಯಃ || 4.26.2 ||

ತತಃ ಕಾಂಚನಶೈಲಾಭಸ್ತರುಣಾರ್ಕನಿಭಾನನಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾರ್ಕ್ಯಂ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 4.26.3 ||

ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಮಹತ್ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಸುದಂಷ್ಟ್ರಾಣಾಂ ಸಂಪನ್ನಬಲಶಾಲಿನಾಂ || 4.26.4 ||

ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ಸುದುಷ್ಟ್ರಾಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ |
ಭವತಾ ಸಮನುಜ್ಞಾತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಗರಂ ಶುಭಂ || 4.26.5 ||

ಸಂವಿಧಾಸ್ಯತಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸಸುಹೃದ್ಗಣಃ |
ಸ್ನಾತೋಽಯಂ ವಿವಿಧೈರ್ಗಂಧೈರೌಷಧೈಶ್ಚ ಯಥಾವಿಧಿ || 4.26.6 ||

ಅರ್ಚಯಿಷ್ಯತಿ ಮಾಲೈಶ್ಚ ರತ್ನೈಶ್ಚ ತ್ವಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |
ಇಮಾಂ ಗಿರಿಗುಹಾಂ ರಮ್ಯಾಮಭಿಗಂತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 4.26.7 ||

ಕುರುಷ್ಟ ಸ್ವಾಮಿಸಂಬಂಧಂ ವಾನರಾನ್ ಸಂಪ್ರಹರ್ಷಯ |
ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ರಾಘವಃ ಪರವೀರಹಾ || 4.26.8 ||

ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹನೂಮಂತಂ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ |
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಗ್ರಾಮಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಪುರಂ || 4.26.9 ||

ನ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹನುಮನ್ ಪಿತುರ್ನಿರ್ದೇಶಪಾಲಕಃ |
ಸುಸಮೃದ್ಧಾಂ ಗುಹಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ || 4.26.10 ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವಿಧಿವದ್ ವೀರಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯತಾಂ |
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಬ್ರವೀತ್ || 4.26.11 ||

ವೃತ್ತಜ್ಞೋ ವೃತ್ತಸಂಪನ್ನಮುದಾರಬಲವಿಕ್ರಮಂ |
ಇಮಮಪ್ಯಂಗದಂ ವೀರಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚಯ || 4.26.12 ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಹಿ ಸುತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸದೃಶೋ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಚ |
ಅಂಗದೋಽಯಮದೀನಾತ್ಮಾ ಯೌವರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಭಾಜನಂ || 4.26.13 ||

ಪೂರ್ವೋಽಯಂ ವಾರ್ಷಿಕೋ ಮಾಸಃ ಶ್ರಾವಣಃ ಸಲಿಲಾಗಮಃ |
ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಚತ್ವಾರೋ ಮಾಸಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಜ್ಞಿತಾಃ || 4.26.14 ||

ನಾಯಮುದ್ಯೋಗಸಮಯಃ ಪ್ರವಿಶ ತ್ವಂ ಪುರೀಂ ಶುಭಾಂ |
ಅಸ್ಮಿನ್ ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಸೌಮ್ಯ ಪರ್ವತೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 4.26.15 ||

ಇಯಂ ಗಿರಿಗುಹಾ ರಮ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾ ಯುಕ್ತಮಾರುತಾ |
ಪ್ರಭೂತಸಲಿಲಾ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಭೂತಕಮಲೋತ್ಪಲಾ || 4.26.16 ||

ಕಾರ್ತಿಕೇ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ವಂ ರಾವಣವಧೇ ಯತ |
ಏಷ ನಃ ಸಮಯಃ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರವಿಶ ತ್ವಂ ಸ್ವಮಾಲಯಂ || 4.26.17 ||

ಅಭಿಷಿಂಚಸ್ವ ರಾಜ್ಯೇ ಚ ಸುಹೃದಃ ಸಂಪ್ರಹರ್ಷಯ |
ಇತಿ ರಾಮಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ || 4.26.18 ||

ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಂ |
ತಂ ವಾನರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವಾನರೇಶ್ವರಂ || 4.26.19 ||

ಅಭಿವಾರ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾನಿ ಸರ್ವತಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಂ |
ತತಃ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಗಣೇಶ್ವರಂ || 4.26.20 ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪತಿತಾ ವಸುಧಾಯಾಂ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಕೃತೀಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಂಭಾಷ್ಯೋತ್ಥಾಪ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 4.26.21 ||

ಭ್ರಾತುರಂತಃಪುರಂ ಸೌಮ್ಯಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಭೀಮವಿಕ್ರಾಂತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರರ್ಷಭಂ || 4.26.22 ||

ಅಭ್ಯಷಿಂಚಂತ ಸುಹೃದಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಮಿವಾಮರಾಃ |
ತಸ್ಯ ಪಾಂಡುರಮಾಜಹ್ರಶ್ಚತ್ರಂ ಹೇಮಪರಿಷ್ಕೃತಂ || 4.26.23 ||

ಶುಕ್ಲೇ ಚ ವಾಲವ್ಯಜನೇ ಹೇಮದಂಡೇ ಯಶಸ್ಕರೇ |
ತಥಾ ರತ್ನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸರ್ವಬೀಜೌಷಧಾನಿ ಚ || 4.26.24 ||

ಸಕ್ಷೀರಾಣಾಂ ಚ ವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಪ್ರರೋಹಾನ್ ಕುಸುಮಾನಿ ಚ |
ಶುಕ್ಲಾನಿ ಚೈವ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶ್ವೇತಂ ಚೈವಾನುಲೇಪನಂ || 4.26.25 ||

ಸುಗಂಧೀನಿ ಚ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಸ್ಥಲಜಾನ್ಯಂಬುಜಾನಿ ಚ |
ಚಂದನಾನಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ಗಂಧಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ ಬಹೂನ್ || 4.26.26 ||

ಅಕ್ಷತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಚ ಪ್ರಿಯಂಗುಂ ಮಧುಸರ್ಪಿಷೀ |
ದಧಿ ಚರ್ಮ ಚ ವೈಯಾಘ್ರಂ ಪರಾಧ್ಯೇ ಚಾಪ್ಯುಪಾನಹೌ || 4.26.27 ||

ಸಮಾಲಂಭನಮಾದಾಯ ಗೋರೋಚನಂ ಮನಃಶಿಲಾಂ |
ಆಜಗ್ಮುಸ್ತತ್ರ ಮುದಿತಾ ವರಾಃ ಕನ್ಯಾಶ್ಚ ಷೋಡಶ || 4.26.28 ||

ತತಸ್ತೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಮಭಿಷೇಕ್ತುಂ ಯಥಾವಿಧಿ |
ರತ್ನೈರ್ವಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಭಕ್ಷ್ಯೈಶ್ಚ ತೋಷಯಿತ್ವಾ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಾನ್ || 4.26.29 ||

ತತಃ ಕುಶಪರಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಸಮಿದ್ಧಂ ಜಾತವೇದಸಂ |
ಮಂತ್ರಪೂತೇನ ಹವಿಷಾ ಹುತ್ವಾ ಮಂತ್ರವಿದೋ ಜನಾಃ || 4.26.30 ||

ತತೋ ಹೇಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೇ ವರಾಸ್ತರಣಸಂವೃತೇ |
ಪ್ರಾಸಾದಶಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ಚಿತ್ರಮಾಲೋಪಶೋಭಿತೇ || 4.26.31 ||

ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಂ ವಿಧಿವನ್ಮಂತ್ರೈಃ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ವರಾಸನೇ |
ನದೀನದೇಭ್ಯಃ ಸಂಹೃತ್ಯ ತೀರ್ಥೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸಮಂತತಃ || 4.26.32 ||

ಆಹೃತ್ಯ ಚ ಸಮುದ್ರೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಅಪಃ ಕನಕಕುಂಭೇಷು ನಿಧಾಯ ವಿಮಲಂ ಜಲಂ || 4.26.33 ||

ಶುಭೈರ್ಮುಷಭಶೃಂಗೈಶ್ಚ ಕಲಶೈಶ್ಚೈವ ಕಾಂಚನೈಃ |
ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ವಿಧಿನಾ ಮಹರ್ಷಿವಿಹಿತೇನ ಚ || 4.26.34 ||

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗಂಧಮಾದನಃ |
ಮೈಂದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶ್ಚೈವ ಹನೂಮಾಂಜಾಂಬವಾಂಸ್ತಥಾ || 4.26.35 ||

ಅಭ್ಯಷಿಂಚತ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಸುಗಂಧಿನಾ |
ಸಲಿಲೇನ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ವಸವೋ ವಾಸವಂ ಯಥಾ || 4.26.36 ||

ಅಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಸುಗ್ರೀವೇ ಸರ್ವೇ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ |
ಪ್ರಚುಕ್ರುಶುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಹೃಷ್ಟಾಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ || 4.26.37 ||

ರಾಮಸ್ಯ ತು ವಚಃ ಕುರ್ವನ್ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ಅಂಗದಂ ಸಂಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭ್ಯಷೇಚಯತ್ || 4.26.38 ||

ಅಂಗದೇ ಚಾಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಸಾನುಕ್ರೋಶಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಹ್ಯಪೂಜಯನ್ || 4.26.39 ||

ರಾಮಂ ಚೈವ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಪ್ರೀತಾಶ್ಚ ತುಷ್ಟುವಃ ಸರ್ವೇ ತಾದೃಶೇ ತತ್ರ ವರ್ತಿನಿ || 4.26.40 ||

ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾಕೀರ್ಣಾ ಪತಾಕಾದ್ವಜಶೋಭಿತಾ |
ಬಭೂವ ನಗರೀ ರಮ್ಯಾ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಗಿರಿಗಹ್ವರೇ || 4.26.41 ||

ನಿವೇದ್ಯ ರಾಮಾಯ ತದಾ ಮಹಾತ್ಮನೇ
ಮಹಾಭಿಷೇಕಂ ಕಪಿವಾಹಿನೀಪತಿಃ |
ರುಮಾಂ ಚ ಭಾರ್ಯಾಮುಪಲಭ್ಯ ವೀರ್ಯವಾ
ನವಾಪ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪೋ ಯಥಾ || 4.26.42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||